

ประเภทของภูมิปัญญาด้าน การละเล่น กีฬาพื้นบ้าน

ชื่อภูมิปัญญา ตีมวยพื้นเมือง

บทนำ/ความสำคัญของภูมิปัญญา

การตีมวยพื้นเมืองเป็นเกมส์กีฬาพื้นบ้านที่มีความเอกลักษณ์ของตัวเองไม่เหมือนกับการตีมวยแบบสมัยสากลปัจจุบันจึงขอนำมากล่าวไว้เพื่อเป็นการจ้อมหอมภูมิปัญญาไว้หื้อลูกหลานได้ศึกษาเรียนรู้เท่านั้น

การตีมวยแบบพื้นเมือง ไม่มีการชั่งน้ำหนักจะคัดเลือกนักมวยที่มีรูปร่างไล่เรียกกันแล้วกรรมการก็ถามว่า"เอาก่อ" ถ้าพอใจก็จิดชื่อเสียงไว้ ถ้าไม่เอาก็เปรียบใหม่ส่วนมากจะบ่เกิน 10 คู่

การแต่งกายของนักมวย นักมวยจะนุ่ง "ผ้าต๋อย" เค็ดม้าม (ถกเขมร) ไม่สวมนวม ไข่มัดล้วนๆ บ่มีการพักยกให้น้ำห้ามกัดถ้ากัดจับแพ้ แดกจับแพ้ ส้มห้ามซ้า ถ้าซ้าจะแพ้ใช้หัวโขกได้ทุบ(หัวทุบ) ไม่ผิดกติกา ถ้าอีกฝ่าย นิ่งหรือยืนจะถือว่ายอมแพ้

การไหว้ครูเรียกว่าตะเจิงตบมะพาบเพื่อให้เกิดเสียงดังเพ็ยะพะเพื่อให้เกิดเสียงดังต่อผู้ต่อสู้

ส่วนดนตรีประกอบการชกมวยใช้กลอง 1 หน้า ขนาดใหญ่ 1 ใบกลองเล็กหน้าเดียวตีขัดจังหวะ 1 ใบ ฉิ่ง ฉาบตีแต่แนปีใหญ่ บรรเลงคู่ทุ้มลึกแข็งก้าวขณะนักมวยกำลังชกกันอยู่ถึงพริกถึงขิงเครื่องดนตรีจะบรรเลงจังหวะถี่ยิบ ทัวไปทั้งมาเป็นเสียงทำนองว่า "พ่อคิงกะแม่คิงกะ"

การชกมวยสมัยก่อนไม่มีการแยกเว้นการถอดกันลัมไปทั้งคู่ไม่มีการให้น้ำให้คะแนนปล่อยตะลุยกันไปเต็มที่แพ้ชนะไปข้างหนึ่งไม่มีการเสมอบางครั้งไล่ชกกันออกนอกช่วงมวย คนดูวิ่งกันอย่างอลหม่าน สำหรับใช้พื้นสนามหญ้าโล่งๆ แล้วใช้เชือกขึงเป็นรูปเวทีสี่เหลี่ยมความกว้างของเวทีมวย ประมาณ 20-30 เท่าของเวทีมวยปัจจุบัน

การตีมวยในสมัยโบราณจะใช้ตีในงานฉลอง วัด งานศพของเจ้านายและงานเฉลิมฉลองที่ใหญ่โตเท่านั้น นับเป็นภูมิปัญญาปัญญาการละเล่นกีฬาพื้นบ้านแบบโบราณที่น่าศึกษาเรียนรู้ต่อไป

แหล่งข้อมูล

นายญาณ สองมือแก่น

บ้านเลขที่ 184 หมู่ 4 ตำบลกลางเวียง อำเภอเวียงสา จังหวัดน่าน

054-781105